Barnehagelærerutdanninga

Ansvar for likestilling og likeverd i barnehagen?

Svein Ole Sataøen. Høgskolen i Bergen.
Senter for utdanningsforsking - sos@hib.no

Utlysingstekst for nye studentar: Barnevernsakademiet 1935

«En kvinnelig utdanning på hjemmets grunn»

Ved denne praktiske og pedagogiske utdannelse på hjemlig grunn gjøres elevene skikket for stillingar ved barnehjem, daghjem, barnehaver og lignende. Dessuten vil utdannelsen gi et utmerket grunnlag for kvinnens særlige oppgåve: hjemmet og barna og åpne hennes øine for mange brennende samfundsspørsmål

Svein Ole Sataøen. Høgskolen i Bergen.
Senter for utdanningsforsking - sos@hib.no

Om profesjonskrav – ein gong i tida

Ekspertkonferanse i Paris i 1956 i regi av UNESCO og WHO utarbeidde krav til framtidige yrkesutøvarar i førskuleundervisninga. Dette vart vedteke:

Forutan det kvinnelege kjønn skal god fysikk, varme og godheit, personlege og sosiale eigenskapar, sans for humor og eit tiltalande ytre vere avgjerande kvalitetar ved profesjonen.

Svein Ole Sataøen. Høgskolen i Bergen.
Senter for utdanningsforsking - sos@hib.no

Kor var temaet likestilling og likeverd plassert her?

Svein Ole Sataøen. Høgskolen i Bergen.
Senter for utdanningsforsking - sos@hib.no

Formålsparagrafen

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.
Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.
Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Statsråd Tora Aasland under lanseringa av ny barnehagelærarutdanning

«Målet for en revidert førskolelærerutdanning skal være en integrert, profesjonsrettet og forskningsbasert utdanning som er attraktiv, innovativ og krevende og som har høy kvalitet.»

Studiemodell - barnehagelærarutdanning

Studieår		Peda-gogikk	Praksis	Studiepoeng
1. og 2. studieår	Kunnskapsområde: Barns utvikling, lek og læring	Integrert i alle kunnskapsområder.	Minimum 100 dager integrert i alle kunnskapsområder, fordelt med 75 dager de to første årene og 25 dager det siste året.	20 studiepoeng
	Kunnskapsområde: Samfunn, religion, livssyn og etikk			20 studiepoeng
	Kunnskapsområde: Språk, tekst og matematikk			20 studiepoeng
	Kunnskapsområde: Kunst, kultur og kreativitet			20 studiepoeng
	Kunnskapsområde: Natur, helse og bevegelse			20 studiepoeng
	Institusjonene forsterker ett eller to kunnskapsområder i de to første studieår			20 studiepoeng
3. studieår	Kunnskapsområde: Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid			15 studiepoeng
	Fordypning			30 studiepoeng
	Obligatorisk bacheloroppgave			15 studiepoeng

På jakt etter omgrepa likestilling og likeverd

- *Forskrift* : eitt treff

Har bred kunnskap om barns rettigheter og om hva som kjennetegner et inkluderende, likestilt, helsefremmende og lærende barnehagemiljø

- *Merknader*: ingen treff
- *Nasjonale retningsliner*: nokre treff

Barn, utvikling, leik og læring

Innleiingstekst:

- Det legges vekt på miljøets betydning for lek, utvikling og læring der spørsmål som angår mangfold, etnisitet, urfolk, likeverd, inkludering, likestilling og variasjon inngår.

Læringsutbytte

Under *generell kompetanse*

- kan vise etisk og faglig innsikt gjennom refleksjon om barns integritet basert på forståelse av demokrati, likeverd og likestilling

Svein Ole Sataøen. Høgskolen i Bergen.
Senter for utdanningsforsking - sos@hib.no

Samfunn, religion, livssyn og etikk

Innleiingstekst

- Med utgangspunkt i barnehagens arbeid for aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn utgjør forståelse av forholdet mellom individ og samfunn, politiske strukturer, internasjonale konvensjoner, lovverk, mangfold og likestilling grunnleggende tyngdepunkter.

Læringsutbytte

Under kunnskap

- Har kunnskap om samfunnsutvikling med vekt på velferdsstaten, mangfold, likeverd, likestilling og sosial ulikhet samt har kunnskap om barndom, barnehage og familie i historisk, nåtidig og fremtidig perspektiv

Kunst, kultur og kreativitet

Innleiingstekst

Utvikling av studentens estetiske oppmerksomhet, praktiske ferdigheter og skapende evner står sentralt samt evne til å reflektere over innholdet i kunnskapsområdet i et kjønns- og likestillingsperspektiv.

Læringsutbytte

Ingen formuleringar

Svein Ole Sataøen. Høgskolen i Bergen.
Senter for utdanningsforsking - sos@hib.no

Natur, helse og bevegelse

Ingen innleiingstekst

Læringsutbytte

Under *ferdigheit*

Kan analysere og kritisk reflektere over kjønn, likestilling, likeverd, kulturelt mangfald, barnehagens rutinar, kosthald og rørsleaktivitetar som sentrale livskvalitetar og helsefremjande faktorar i barnehagen

Svein Ole Sataøen. Høgskolen i Bergen.
Senter for utdanningsforsking - sos@hib.no

I tillegg til dette, seier merknadene

- Departementet har likevel vurdert det som nødvendig å gi mer spesifikke føringer på noen områder som anses som særlig viktige. Dette gjelder blant annet arbeid knyttet opp mot å ivareta barn med særskilte behov, språkutvikling, flerspråklighet, samarbeid med hjemmet og andre relevante instanser, og barns danning.

Korleis skal vi lese dette?

- Likestilling og likverd slik det vert brukt i utsegna eg har leita fram, kan like gjerne innebere sosial, geografisk og kulturell likestilling/ likverd.
- Omgrepet kjønn finst to stader i dei tre dokumenta. Nokså tilfeldig plassert.
- Er likestilling gitt opp som utdanningssak?
- Er temaet avklart som uviktig?
- Er temaet utegløymt?
- Er arbeidet med plantekstane dårleg handverk?

I tillegg til dette har utdanningane ei forplikting på rekruttering av barnehagelærarar

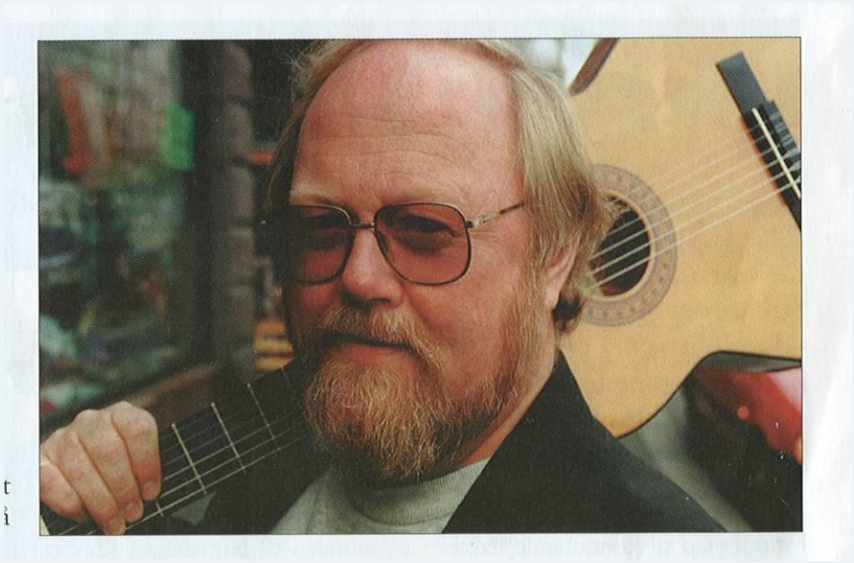

Svein Ole Sataøen. Høgskolen i Bergen.
Senter for utdanningsforsking - sos@hib.no

Mannen har gradvis vorten meir synleg

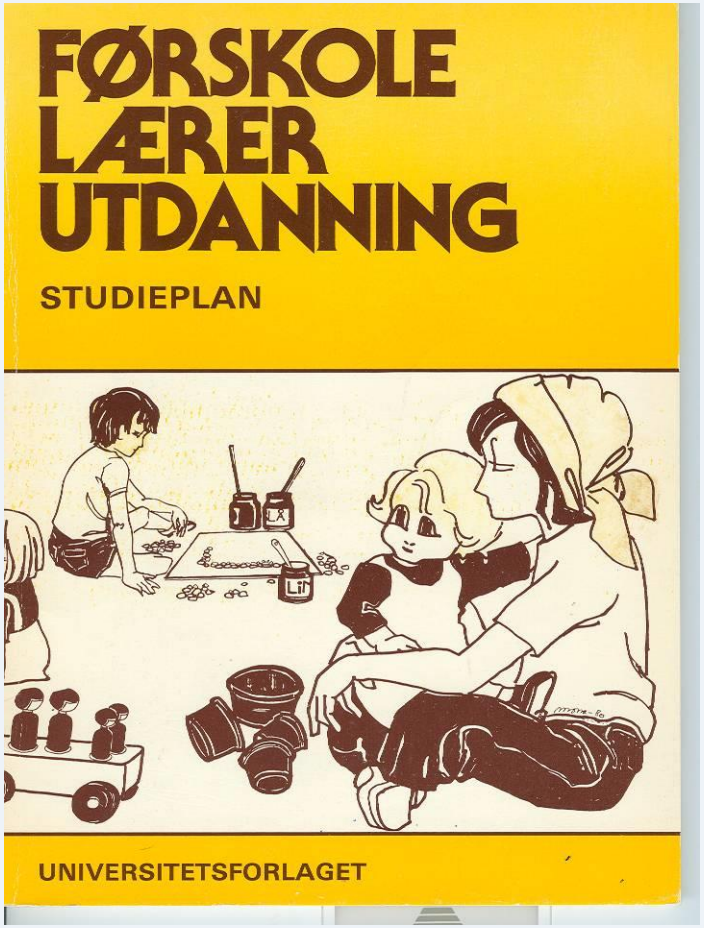

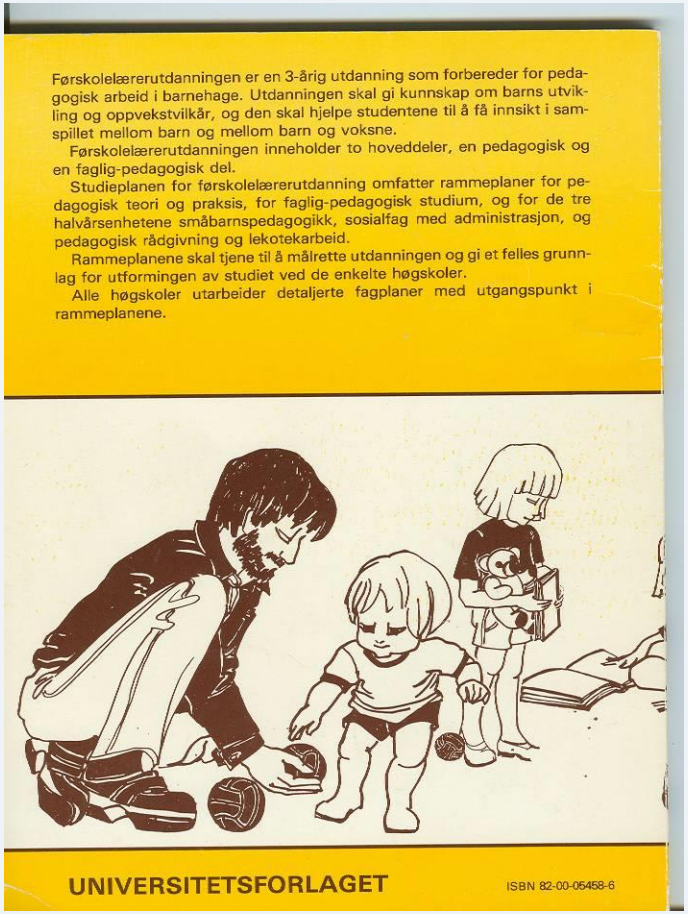

Svein Ole Sataøen. Høgskolen i Bergen.
Senter for utdanningsforsking - sos@hib.no

Tilsette i barnehagen etter kjønn 1990, 1995, 2000, 2005 og 2010. Prosentvis fordelt på stillingskategoriar

Tala i tabellen er henta frå SSB's statistikkbase (www.ssb.no)

Årstal	Kvinner i alt		Menn i alt	
1990	95,2		4,8	
1995	93,4		6,6	
2000	93,0		7,0	
2005	91,2		8,8	
2006	91,1		8,9	
2010	89,7		10,3	
2014	88,5		11,5	

Svein Ole Sataøen. Høgskolen i Bergen.
Senter for utdanningsforsking - sos@hib.no

Tal tilsette i barnehagen etter kjønn 1990-2010

Årstal	Kvinner i alt	Menn i alt
1990	34152	1739
1995	48386	3446
2000	48970	3703
2005	58966	5715
2010	78379	9022
2013	82816	10757

Svein Ole Sataøen. Høgskolen i Bergen.
Senter for utdanningsforsking - sos@hib.no

To utfordringar kviler på oss

Auke rekrutteringa til barnehagelærarutdanninga

(mykje upløgd mark for dei som vil gjere noko….)

2013: 2248 kvinner 456 menn – om lag 18 prosent

Sikre god tilrettelegging av studiet for å ha så god gjennomstrømming som muleg

(mykje upløgd mark for dei som vil gjere noko….)

Svein Ole Sataøen. Høgskolen i Bergen.
Senter for utdanningsforsking - sos@hib.no

Forskrift, merknader, nasjonale retningsliner

Seier ingenting

ingenting

absolutt ingenting

om dette området

Svein Ole Sataøen. Høgskolen i Bergen.
Senter for utdanningsforsking - sos@hib.no